

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кабак О.О., к.е.н.

Миколаївський національний аграрний університет

Інноваційний шлях розвитку є одним із головних факторів формування конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва, забезпечення економічного зростання і соціального прогресу нашої країни. В умовах економічних трансформацій аграрної сфери України зростає значення інноваційної діяльності, яка охоплює наукові дослідження й розробки та використання нововведень у господарській сфері. Сільськогосподарські підприємства України перебувають у кризовому стані, що

³ Мироненко Ю.Д., Тереханов А.К. Управление изменениями. – Корпоративные стратегии, 2004, №5.

характеризується низькою продуктивністю праці, скороченням посівних площ і збитковістю виробництва сільськогосподарської продукції, тому необхідна активізація їх інноваційної діяльності. Науково-дослідні роботи в галузі мають переважно прикладний характер, їх результатом є нові сорти сільськогосподарських культур та технології виробництва сільськогосподарської продукції. Проте освоєння виконаних розробок у виробництві гальмується відсутністю чіткого механізму передачі технологій від наукових установ до сільськогосподарських підприємств, що знижує ефективність використання наукового потенціалу.

Незважаючи на значне поширення інноваційної теорії в світі, особливо в країнах із розвинутою ринковою економікою, розуміння інновації неоднозначне. Інноваціями називають процес розробки нових рішень; зміни, що відбуваються на практиці; якісні результати змін; сприйняття товару як нового тощо. В українській мові термін „інновація” вживають, як правило, в речовому значенні, а процес створення й поширення інновацій називають інноваційним процесом.

Таким чином, інновація – це нове технічне чи організаційне рішення, реалізоване у сфері господарської діяльності. Інновація є результатом інноваційного процесу. Інноваційний процес – це процес дослідження, розробки та освоєння нових продуктів і технологій у господарській діяльності. Інноваційна діяльність – це діяльність суб’єктів господарювання, направлена на використання нових технічних чи організаційних рішень, яка охоплює всі стадії життєвого циклу інновації, починаючи від зародження ідеї, включаючи дослідження, розробки, освоєння у виробництві і закінчуючи реалізацією на ринку нових товарів.

Специфікою інноваційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах, як і в цілому в сільському господарстві, є те, що перші стадії інноваційного процесу – дослідження й розробки – виконуються в спеціалізованих наукових установах, а освоєння інновацій здійснюється безпосередньо в сільськогосподарських підприємствах. Для забезпечення ринкової орієнтації інноваційних розробок, тобто відповідності їх вимогам ринку, необхідно:

- виконувати маркетингові дослідження, результати яких використовувати для формування тематики науково-дослідної роботи;
- концентрувати зусилля на пріоритетних напрямках досліджень чи окремих породах;
- завершувати виконання розробки підготовкою технологічної документації;
- виконувати комплексні розробки – відпрацьовувати всі елементи технології, включаючи сорт, утримання ґрунту, захист від шкідників і хвороб;
- виконувати інноваційні проекти нових технологій;

- давати економічну оцінку нових сортів і технологій для обґрунтування їх використання сільськогосподарськими підприємствами.

Рівень розвитку сільськогосподарських підприємств, нині, значною мірою залежить від їх інноваційного забезпечення. Вітчизняними вченими виведені сорти і гібриди, розроблені сучасні вітчизняні технології, що можуть забезпечити високі врожаї сільськогосподарських культур: зернових на рівні 8,0-10,0 т/га, кукурудзи – 10,0 і більше, цукрових буряків – 60,0-70,0, соняшнику – 3,5 – 4,5, картоплі – 45,0-50,0 т/га. Виведено 4 породи та 7 внутрішньопородних типів сільськогосподарських тварин, а також 2 кроси птиці, які демонструють високі показники продуктивності. Однією з вирішальних структурних проблем сільськогосподарських підприємств вважається технологічна багатоукладність сільськогосподарського виробництва.

Для стимулювання інноваційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах необхідно на державному рівні створити сприятливі організаційно-економічні умови функціонування інноваційної економіки та реалізувати низку заходів, зокрема, по підтримці аграрної науки, її лідируючого положення в розробці нових технологій та законодавчо врегулювати ліцензійну діяльність у сфері передачі прав на сорти; вести гарантовані компенсації за впровадження інноваційних технологій; забезпечити пільгове інноваційне кредитування сільськогосподарських підприємств. Прискорений перехід на нові інтенсивні технології сільськогосподарського виробництва має здійснюватись на основі програми розвитку агросфери, підготовки і реалізації інноваційних проектів у сільськогосподарських підприємствах, що дозволить забезпечити ефективне використання наявного наукового потенціалу галузі, тісну взаємодію й співпрацю органів державної влади, науки і сільськогосподарських підприємств.

Література:

1. Амоша О. І. Організаційно-економічні механізми активізації інноваційної діяльності в Україні / О. І. Амоша // Економіка промисловості. – 2006. – № 5. – С. 15–21.
2. Гаца О. О. Інновації і їх роль у розвитку продуктивних сил / О. О. Гаца, О. Ф. Савченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 22. – С. 27–30.
3. Гудзь Е. Е. Необходимость и предпосылки формирования и развития инновационной экономики аграрной сферы Украины / Е. Е. Гудзь // Формирование и развитие инновационной экономики: Материалы международной научно-практической конференции / Нижегородская государственная с.-х. академия.- Нижний Новгород, 2010. - с. 253-255.
4. Данилишин Б. М. Регулювання розвитку інноваційного потенціалу в економіці : [монографія] / Данилишин Б. М., Корецький М. Х., Дацій О. І. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 220 с.